

ناری‌ها و فعالیت‌های
بچه‌های خوشبخت

مریم ادیب- آزاده حکیم

کتاب کار برای والدین و مربیان گروه سنی

خردسال، پیش دبستان و دبستان

از سری کتاب‌های عسل

ادیب، مریم- ۱۳۴۹	سرشناس:
بازی‌ها و فعالیت‌های بچه‌های خوشبخت/ مریم ادیب، آزاده حکیمی.	عنوان و نام پدر:
تهران: نشر قرآن و اهل بیت نبوت (ع)، ۱۳۹۵	مشخصات نشر:
۱۵۲ ص: مصور.	مشخصات ظاهر:
... سری کتاب‌های غسل.	فهرست:
۹۷۸-۶۰۰-۸۳۹۰۰۶۰۰	شاب:
فیبا	وضعیت فهرست نویسی:
کودکان -- فعالیت‌های خلاقه	موضوع:
Creative activities and seat work	موضوع:
بازی‌های کودکان	موضوع:
Children's games*	موضوع:
بازی‌ها -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام	موضوع:
Games -- Religious aspects -- Islam	موضوع:
والدین و کودک	موضوع:
Parent and child	موضوع:
حکیمی، آزاده، ۱۳۴۶ -	شناسه:
LB۱۱۱۴-۲۵/۴ الف/ق/۵	رده بندی کتبی:
۳۷۲/۵	رده بندی دیسیپلین:
۴۴۲۵۳۱۵	شماره کتاب:

بازی‌ها و فعالیت‌های بچه‌های خوشبخت از سری کتاب‌های غسل

نویسندگان:	مریم ادیب - رازده حکیمی
ویراستاران:	مریم کاصم نو - نرگس زمامی‌فر
گرافیکست:	محمد رضا یادپر
صفحه آرا:	مهرو رضایی
تیراژ:	۲۰۰۰ جلد
قیمت:	۱۰۰,۰۰۰ ریال
چاپ اول:	تابستان ۱۳۹۵
ناشر:	انتشارات قرآن و اهل بیت نبوت (ع) - اسلام

مراکز پخش:

■ انتشارات قرآن و اهل بیت نبوت علیه السلام

تهران، بلوار کشاورز، خیابان ۱۶ آذر پلاک ۲۵ | تلفن: ۰۲۱-۸۸۳۹۰۵۷۰

■ مجمع مدارس دانشجویی قرآن و عترت علیه السلام دانشگاه تهران

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، بالاتر از کوچه رهنما، پلاک ۱۴۳۷، طبقه ۴

تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۳۶۷۹۵ | www.QuranEtratSchool.ir

■ پخش کتاب فردا

قم، بلوار بسیج، میدان بسیج، خیابان ایرانی، کوچه ۴، پلاک ۲۱ | تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۶۹۹۲

■ انتشارات حضرت زینب سلام الله علیها

اصفهان: ۰۳۱-۳۵۵۱۷۳۶۰

نشر قرآن اهل بیت نبوت

نشر قرآن اهل بیت نبوت

۶	مقدمه خودمانی
۷	مقدمه علمی
۱۳	فعالیت‌های پیشنهادی برای کودک و خانواده
۱۴	۱. کتاب بخوانیم
۱۵	۲. با روش‌های متفاوت، نقاشی بکشیم
۱۶	۳. کاردستی درست کنیم
۱۷	۴. بستنی لیوانی بخوریم، بریم مسجد بخوریم
۱۸	۵. قرآن حفظ کنیم
۱۹	۶. خیاطی کنیم
۲۰	۷. سوزن و یزی کنیم
۲۱	۸. از مره‌ها، دکمه‌های رنگی استفاده کنیم
۲۲	۹. گل یخی کنیم
۲۳	۱۰. بافتنی بافییم
۲۴	۱۱. دوچرخه بار کنیم
۲۵	۱۲. کیک و شیرینی بپزیم
۲۶	۱۳. آشپزی کنیم
۲۷	۱۴. آب بازی کنیم
۲۸	۱۵. با پارچه‌های نمدی کار کنیم
۲۸	۱۶. منجوق، مليله، مروارید و پولک‌های رسی
۲۸	۱۷. با برگ‌ها و تکه‌های پوست درختان شکل بسازیم
۲۹	۱۸. با مقوا و فوم‌های پانچ شده چه کنیم؟
۳۰	۱۹. با سنگ‌زیره‌ها چه کنیم؟
۳۱	۲۰. با خاک، شن و ماسه بازی کنیم
۳۲	۲۱. به درختان، گل‌ها، میوه‌ها و شکوفه‌ها توجه کنیم
۳۳	۲۲. وسایل اتاق را جابجا کنیم
۳۴	۲۳. انواع نمایش‌های عروسکی را ترتیب بدهیم
۳۴	۲۴. تمرین استشمام بوها و چشیدن مزه‌های مختلف
۳۵	۲۵. عروسک بسازیم
۳۶	۲۶. با وسایل مختلف موسیقی ایجاد کنیم
۳۶	۲۷. صداهای مختلف را تقلید کنیم
۳۶	۲۸. با خرده‌ریزها بازی و شهرسازی کنیم
۳۷	۲۹. با روزنامه و چسب چوب، حجم بسازیم
۳۷	۳۰. با کاشی و آینه شکسته طرح ایجاد کنیم
۳۸	۳۱. کنار اتاقمان نمایشگاه عکس درست کنیم
۳۸	۳۲. تولدها و سالگردهای ازدواج
۳۹	۳۳. پرده‌ها را تزئین کنیم
۳۹	۳۴. گل و گلدان درست کنیم

۳۹	۳۵. یک قل دو قل بازی کنیم
۴۰	۳۶. آویزهای حصیری تزئینی ببافیم
۴۰	۳۷. بازی‌های فردی یا جمعی داشته باشیم
۴۰	۳۸. از حیوانات خانگی نگهداری کنیم
۴۰	۳۹. دستگیره‌های متنوع درست کنیم
۴۱	۴۰. روبان دوزی کنیم
۴۲	۴۱. با کاغذ و تا، طرح‌های اوریگامی بسازیم
۴۲	۴۲. قصه بگوئیم و قصه بنویسیم
۴۴	۴۳. شعر بگوئیم
۴۴	۴۴. ایکس-او (X-O) و شطرنج بازی کنیم
۴۴	۴۵. نجاری کنیم
۴۵	۴۶. کارخای منزل را با هم انجام دهیم
۴۶	۴۷. در کارهای بیروم به هم کمک کنیم
۴۷	۴۸. وسایل خود را مرتب نگاه داریم
۴۸	۴۹. چارچوب ساده‌ای بسازیم و گلیم ببافیم
۴۸	۵۰. سیب زمینی ذغالی درست کنیم
۴۸	۵۱. تاب درست کنیم
۴۹	۵۲. با هسته‌ها توپ بسازیم
۵۰	۵۳. با خرده پارچه‌ها بالش بسازیم
۵۱	۵۴. طرز استفاده از وسایل مختلف را یاد بدهیم
۵۱	۵۵. لگو و پازل درست کنیم
۵۱	۵۶. بادبزن درست کنیم
۵۲	۵۷. ستاره‌های راه‌یابانازیم
۵۳	۵۸. تخته‌بازی، انگشتان، کش‌بازی با پا
۵۳	۵۹. شیرین‌سازی، یخ‌ساختن و عجب انجام دهیم
۵۳	۶۰. مهارت‌های دید و حسی را با بازی یاد بگیریم
۵۴	۶۱. کتاب کوچکی را از سنگ و تخته‌یگری کنیم
۵۵	۶۲. کنترل مامان و بابا با کتله‌سوزیون
۵۵	۶۳. زیر انداز در فضای باز و پیک‌نیک کودکانه
۵۶	۶۴. کاردستی‌های خلاق درست کنیم
۵۷	۶۵. با برگ‌ها فعالیت طراحی کنیم
۵۷	۶۶. تفاوت‌ها و شباهت‌ها را بیابیم
۵۸	۶۷. تمرین درست خرج کردن و کمک به نیازمندان
۵۹	۶۸. هدایای عیدی را خودمان درست کنیم
۵۹	۶۹. با پارچه‌های مختلف، چهل تکه درست کنیم
۶۰	۷۰. درست کردن قاب عکس جذاب
۶۰	۷۱. با کتف چه کارهایی می‌شود کرد؟

۸۲	انواع بازی برای کودکان
۸۳	کوچک‌ترها و بزرگ‌ترها، تفاوت در هدف
۸۳	چه نوع بازی‌هایی مناسب کودکان است
۸۴	برنده و بازنده
۸۵	انواع بازی در این کتاب
۸۵	ارتباط با بچه‌ها و دوران بچگی
۸۶	تا آنجایی که می‌توانید به بچه‌ها توجه نشان بدهید.
۸۶	تقویت هوش و حواس کودکان نوپا (۱ تا ۲ سال)
۸۹	بازی با کودکان خردسال (۲ تا ۴ سال)
۹۱	بازی برای تقویت حواس خردسالان
۹۳	چند بازی تعادلی خردسالان
۹۴	بازی برای تقویت نظم
۹۶	ناگفته‌های نظم
۹۷	بازی‌های ممکن در آشپزخانه
۱۰۰	بازی در مدرسه طبیعت
۱۰۲	تقویت تکلم و دایره واژگان
۱۰۳	بازی‌های کلامی، پرورش سطوح بالای تفکر
۱۰۶	وضع قوانین در زمان برخورد با مشکل
۱۰۷	چند بازی تربیتی
۱۰۹	ازی‌های غم‌ای
۱۱۱	ازی کمترین امکانات
۱۱۳	ازی‌های نوجوانان
۱۱۷	واما: نوجوان، بچه است یا بزرگ؟
۱۱۷	بازی‌های ورزشی
۱۲۰	بازی‌ها و فعالیت‌های استقامتی
۱۲۱	انواع و اقسام بازی
۱۳۳	بازی‌های جرمه‌ای برای برداشتن عیب مانده
۱۳۴	نکات ایمنی اسباب بازی ها
۱۳۵	دقت در خرید اسباب بازی
۱۳۵	خطر خفگی
۱۳۶	خطرات دیگر
۱۳۶	پس از خرید اسباب بازی
۱۳۷	چند نکته مهم
۱۳۷	نگهداری از اسباب بازی ها
۱۳۸	اسباب بازی های باتری‌دار
۱۳۹	بادکنک
۱۳۹	نکات ایمنی در حین بازی

۶۰	۷۲. بازی با قابلمه‌ها و ظرف‌های نشکن
۶۰	۷۳. تزئین بطری‌ها
۶۱	۷۴. کشاورزی کنیم و با گل و گیاهان زنده شویم
۶۱	۷۵. با کاموا روی پارچه یا مقوا دوخت انجام دهیم
۶۱	۷۶. کارت تبریک یا تابلوهای کوچک دیواری
۶۱	۷۷. پانچ کنیم
۶۲	۷۸. با بچه‌ها بریم زیارت
۶۲	۷۹. خمیربازی کنیم
۶۲	۸۰. به پارک برویم
۶۲	۸۱. تصاویر متفاوتی را خلق کنید
۶۳	۸۲. روی گونی گل‌ و وزی و شماره دوزی کنیم
۶۳	۸۳. با وسایل دور و قلاب بازیافت بازی کنیم
۶۴	۸۴. با صندلر بازی یا یخ‌دیگر مراقبت کنیم
۶۵	زندگی تفريح
۶۶	بازی‌ها و فعالیت‌هایی برای خوش گذشتن بچه‌ها
۶۹	فعالیت‌هایی برای پایه ریزی مهارت‌های تخصصی زندگی
۷۰	سنگ بنای آشپزی، کیک و شیرینی پزی
۷۱	چند غذای ساده و مناسب
۷۱	نان رولتی با محتوایی متنوع و دلخواه
۷۲	انواع ته‌چین
۷۳	ژله یا کیک آماده
۷۳	کیک یک تخم مرغی
۷۴	نکات مهم در احکام غذا
۷۴	سنگ بنای نجاری
۷۴	سنگ بنای خیاطی
۷۵	سنگ بنای تعمیرکاری
۷۷	بازی‌هایی برای کوچک و بزرگ
۷۸	یک معما
۷۸	بازی، زندگی کودک
۷۸	اهمیت و ارزش بازی
۷۹	اهمیت بازی در اسلام
۷۹	اهداف بازی‌ها
۸۱	سیر در مراحل رشد
۸۱	شرکت در بازی‌های کودکان
۸۲	توهم مالکیت، مانع مشارکت
۸۲	انواع بازی برای کودکان

■ مقدمه خودمانی

همه پدر و مادرها دوست دارند فرزندان باهوش، با نشاط و کارآمد داشته باشند و مایلند که تمامی امکانات ممکن را برای رسیدن به این مهم برایشان فراهم کنند. اما همه توجه ندارند که اگر فرزندان را بر پای بساط تلویزیون و رایانه رها کنند و به دنبال کارهای خود بروند، این هدف تحقق پیدا نمی‌کند. شاید هم نمی‌دانند چگونه با حجم روز افزون برنامه‌های تلویزیونی، بازی‌های رایانه‌ای، ماهواره و دیگر امکانات الکترونیکی و اینترنتی مقابله کرده و ذهن و روح فرزندان را برای دریافت ارزش‌ها و مهارت‌های مفیدتری آماده کنند.

اگر فرزندانمان با عروس و دامادهای فردا ببینیم، راهی نیست جز اینکه طرق مختلف فکر کردن و زندگی کردن را تجربه کنند. فرزندان ما می‌توانند به جای اینکه فقط درس بخوانند، حفظ کنند و امتحان بدهند، ادراک مهارت‌های لازم برای زندگی را یاد بگیرند و موقعیت‌های مثبت، چالش‌ها و طیب را تجربه کنند.

اگر فرزندانمان را عروس و دامادی فردا ببینیم، برای طی مسیر خوشبختی راهی نیست جز اینکه به طرق مختلف، زندگی کردن و فکر کردن را تجربه کنند. فرزندان ما باید به جای اینکه فقط درس بخوانند، حفظ کنند و امتحان بدهند، انواع مهارت‌های لازم برای زندگی را یاد بگیرند و موقعیت‌های مثبت، چالش‌ها و تفکر برانگیز امتحان کنند.

طبیعتاً صرف اینکه بگوئیم تلویزیون را خاموش کن، فایده چندانی ندارد و فقط موجب دلخوری بچه‌ها می‌شود. مگر این که از قبل سیستمی را تدارک دیده و برنامه‌های متنوع و جذاب دیگری را در روند زندگی روزانه قرار دهیم که توجه بچه‌ها و حتی بزرگسالان را به خود جلب کند.

مادران قلب‌خانه‌اند و با تپش و ضربان خود می‌توانند هر روز ضرب آهنگ تازه‌ای بنوازند که نشاط و پویایی به‌همراه داشته باشد. کافی است خود را باور کنند، با سحر و تأمل به زندگی نگاهی دوباره داشته و با تقویت همت و معنویت خود، زمینه‌ساز پرورش نسلی سازنده، فهیم و مؤمن باشند. دنیا را از نگاه فرزندان ببینند و با روز و شب‌های کودکی‌اش همراه شوند تا در این همراهی، نگاهی را به افق‌هایی بلندتر برسانند.

مقدمه علمی

اولین توصیه تربیتی که امام صادق (علیه السلام) در اولین مرحله از زندگی کودک دارند، این است که او را در هفت سال اول رها کنید، زیرا کودک در این دوره باید بازی کند: «دَعْ اِیْنکْ یلعب سبع سنین» نکته قابل توجه در توصیه ایشان استفاده از عبارت «دَعْ اِیْنکْ» به معنای رها کردن کودک، خصوصاً پسر است. در جای دیگر می‌فرمایند: «وامهِّل صَبِیکْ حتی یأتی له سِت؛ کودک را مهلت بده و آزاد گذار تا به شش سالگی وارد شود.»^۱

عجله نکنید، نگران نباشید، با بچه خوش باشید،

وقت برای آموزش و کار بسیار است.

اهتمام پیامبر (صلی الله علیه و آله) به بازی کودکان نشانه اهمیت این فرایند است. پیامبر از کنار کودکان عبور کرد، آنها مشغول خاک بازی بودند، بعضی از اصحاب آنان را از بازی نهی کردند، ایشان فرمودند: «بگذارید بازی کنند. خجسته بهر کودکان است.»^۲

بازی از ضروریات زندگی کودک است و تدریجاً به وقت بچه بیهوده می‌گذرد، فکری باطل است. بازی در این دوره موجب رشد جسمی، ذهنی و روانی کودک شده، تمایلات و نیازهای عاطفی از این طریق تعدیل و برطرف می‌شود. بازی برای کودک مثل نفس کشیدن ضرورت دارد. نباید از بچگی‌ها و بازی‌های کودکان بی‌خودگری شود. رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله)، وجود نشاط و فعالیت و جنب و جوش زیاد در کودکی را نمایانگر فزونی عقل و اندیشه در بزرگسالی دانسته و می‌فرمایند: «بازیگوشی و لجابی کودک در خردسالی، نمایانگر فزونی عقل و اندیشه او در بزرگسالی است.» همچنین می‌فرمایند:

«یستحبُّ عِراْمَةُ الغِلامِ فی صِغَرِهِ لیكونَ حَلیماً فی کِبَرِهِ ثم قال: لا ینبَغُ لِوَلَدٍ انْ یَکونَ هَکَذا؛ چه خوب است که فرزند انسان در خردسالی، بازیگوش و پرتلاطم باشد، تا از حالت طغیان آمیز او، شخصیتی در بزرگسالی، بردبار، خویشتندار و پایدار ساخته شود. سپس فرمودند، سزاوار است که خردسال چنین باشد.»

۱. الکافی، جلد ۶، صفحه ۴۶، حدیث

۲. مجمع الزوائد، ج ۸، ص ۱۵۹.

مرحوم مجلسی در بحار الانوار، ذیل حدیث فوق، کلمه‌ی «غرامه» را به بداخلاقی و شیطنت و شدت علاقه طفل خردسال به بازی تفسیر کرده، اضافه می‌کند وجود این حالت در کودکان نشانه عقل و استقامت آنها به هنگام بزرگسالی است، ولی اگر کودک مطیع، بدون جنب و جوش، ساکت و آرام باشد، در بزرگسالی از هوش استنباطی لازم برخوردار نخواهد بود و این نکته در تجربه به اثبات، رسیده است.

بگذاریم هر کاری دلش می‌خواهد بکند؟
اینکه نمی‌شود!

ب) از طفولیت به یادداشت

صفت دیگری که پیامبر صلی الله علیه و آله بی این دوره بیان می‌فرماید، ویژگی بزرگی و سیادت است. حضرت لقب «سید» را در این دوره به کودک می‌دهد. این جمله خبری است نه امری. بعضی گمان می‌کنند که فرزند در این دوره امیر است و باید هرکار می‌خواهد بکند. در صورتی که فرزندی که گرمی و شریف است، حتی اگر خود را ناتوان و نیازمند می‌بیند، باید این شرافت و ارزشمندی به مرور به او تسلیم شود.

اگر نباید وسیله‌ای را بردارد؛ از قبل آن را برداریم. اگر خواسته‌ی غیر ممکن یا صدمه‌زننده‌ای داشت، حواسش را پرت کنیم یا با بیان نرم‌ترین توضیح دهیم. همان‌طور که به تأمین خواسته‌های او اهمیت می‌دهیم، وی را از غذاهای ناسمی و روحی فاسد مراقبت کنیم و مانع آسیب رساندن به خودشان شویم. روش‌ها را در پیش بگیریم که به احساس بزرگی‌اش لطمه نزنند. ملعبه و بازیچه نباشد. بچه‌ها دوست دارند اول از آنها پذیرایی کنیم، برایشان بشقاب بزرگ بگذاریم، در تاکسی نگوییم بچه را حساب نکنید، ما یک نفریم! این رفتارهای منفی به رشد شخصیتی آنها لطمه می‌زند. باید این قدر حرف او را بشنویم تا حرف شنیدن و توجه به نیازهای دیگران را درک کند. خودبینی و بازیگوشی خردسالان امری طبیعی است، اما روبرو شدن با بزرگسالانی که هنوز طفل،

حساس، بی‌هدف، طلبکار، خیال‌باف و هوس‌ران مانده باشند دردناک است. زمان مطرح کردن مفاهیم پایه برای انسان، سال‌های خردسالی و دبستان است. هر موضوعی در این دوره با خاطره‌ای شیرین، در تجربیات او همراه شود، در زندگی آینده‌ی او قرار خواهد گرفت. بسیاری از امور را می‌توان در روند زندگی روزمره او وارد کرده و با بازی و خاطره‌ای شاد همراه ساخت و بذری وجودی او را در آن زمینه آبیاری کرد. اموری مثل:

واحد کارهای عال:

به جای واحد کارهای کلیشه‌ای که در مهدهای کودک با روش حفظ کردن و رنگ کردن انجام می‌شود، برنامه‌ای تئوریک با اهداف زیر می‌تواند سرنوشت‌ساز باشد:

۱- گسترش فضای ذهنی برای مفاهیم و موضوعات پایه

۲- ایجاد خاطرات خوشایند در این موضوعات

۳- تقویت مهارت‌های حرکتی

۴- یادگیری مهارت‌های زندگی

گنجاندن این موضوعات در برنامه روزانه و مفهومی، پیشنهاد می‌شود. برنامه‌هایی که نیازمند برنامه‌ریزی اجرایی برای هر رده سنی و استمرار و تکرار است:

درک زیبایی‌ها، خوب دیدن، خوب شنیدن، لامسه و بویایی و چشایی، خلاقیت، خوب سخن گفتن و بیان عبارات موزون و شعرگونه، تمرین سبیل رسیدن به جای جواب دادن، مثبت اندیشی، تفکر، علت‌یابی پیشامدها، پایه‌ریزی مفهوم نظم در قاعده‌مند بودن رفتارهای مربی و تمرین طبقه‌بندی، درک تفاوت‌ها و شباهت‌ها، کاشت و نگهداری گیاهان، ارتباط با جانوران، تقویم و روزهای هفته، مسجد، نماز و دعا، آشنایی با خاطرات شاد از پیامبر و اهل بیت علیهم‌السلام، انجام حرکات تعادلی و تمرین‌هایی برای هماهنگی حواس، تقویت مهارت انگشتان دست با گِل، نخ، دکمه و مهره‌های سوراخ، نقاشی با وسایل و امکانات مختلف، «کلاژ»، گلیم بافی، مليله و پولک دوزی و کنف پیچی دور بطری، بریدن تصاویر مجله با سر انگشتان و...، ساختن بازی یا اسباب بازی خلاق، احترام به بزرگ‌ترها، مهربانی با کوچک‌ترها و هم‌سالان، حفظ آرامش درونی، کمک به دیگران، هدیه، رسیدگی به نیازمندان، درک موسیقی‌های سالم، مثل موسیقی

رود، صدای پرندگان، صدای طبل دسته‌ی امام حسین، سرودی برای مادر و پدر و دیگر موضوعات مثل اتحاد و دوستی با مصادیق عینی، گفتن قصه‌های کوتاه و قصه‌گویی خلاق در مورد یک یا دو شیء غیر مربوط، کار کردن، پرورش هوش، استفاده از وسایل دورریز، اختراع و نوآوری، شناخت بعضی مشاغل، دوستی و خوش اخلاقی، بخشش به دیگران، شناخت خوراکی‌های مفید، بهداشت و آشنایی با طب اسلامی. هر هفته بر یک موضوع متمرکز می‌شویم اما در هفته‌های بعد از موضوعات قبلی نیز یاد می‌کنیم و سعی می‌کنیم کلیه موارد را با تکرار مستمر، درونی کنیم.

نحوه این آموزش‌های غیر رسمی، بعضی از طریق دیدن و گفتگو کردن، (مثل تقویم بزرگ دبیری که شماره‌هایش روزانه عوض می‌شود و می‌پرسیم امروز چند شنبه و چندم ماه است) یا به‌یادآوری خاطراتی که قابل ملاحظه و مشاهده است و یا بازی، شعر و فعالیت‌هایی است که اجازه انتخاب دارد. به هر حال کودک لحظه‌ای آرام و قرار ندارد، اگر شما برای کودک برنامه‌ریزی نکنید و فعالیت‌های متنوع، با امکان انتخاب و هدفمند نداشته باشید، با سر و صدا و ناسازگاری، بدخلقی، به هم ریختن، پرحرفی، خودش و دیگران را خسته می‌کند.

برخی از مراکز آموزشی برای جلب توجه و آگاه، انواع آموزش‌های مستقیم را برای خردسالان تبلیغ می‌کنند، در حالی که اصل در این دوره احساس آزادی و امکان انتخاب است تا تشنگی ایجاد شود و بخت باقی ماند. آنچه در خلال بازی و فعالیت‌های متنوع روزانه ارائه می‌شود، متفاوت است با برنامه‌ای که تکالیف و انتظارات زمان‌بندی شده دارد. نمی‌تواند خالی از فشار و تحمیل باشد.

والدین صبور:

برنامه‌ای چند ساله برای خود در نظر بگیرید که همزمان با حضور در کنار فرزند و پذیرش مسئولیت سلامتی، نشاط و تربیتش، با او همراه شوید و از گفتن و شنیدن و بازی و فعالیت با او لذت ببرید. با او بخوابید و با او زندگی کنید، با درک اینکه کاری از این

مهم‌تر و جالب‌تر وجود ندارد.

امام خمینی به عروسشان فرمودند: من حاضرم هفتاد سال عبادات خود را با زحمتی که تو برای فرزندت می‌کشی عوض کنم!
هر که سیادت این دوره را خوب بفهمد و بفهماند، در مرحله‌ی بعد، فرزندى مطیع و آماده خدمت را ملاحظه خواهد کرد و اگر صبوری نکند...

آموزش‌های رسمی و اجباری و جلوگیری از تحرک و بازی و امر و نهی زیاد، شخصیت کودک را دچار اختلال می‌کند. از اجباری نشان دادن و تحکم در انجام کارهای مختلف حتی امر و نهی‌های دینی به فرزندى که به تکلیف نرسیده یا وادار کردن آنان به حفظ قرآن بدون ایجاد رغبت، خودداری کنیم. اشباع کردن، فشار و تهدید در هر موضوع و حتی تشویق‌های زیاد موجب بی‌میلی و لجابت است. شاید قرار است کودکمان توانایی خاصی را در سال‌های بعد حاصل کند، اما اقدام و اجبار پیش از موعد ما، انگیزه و رغبت آینده را نیز منتفی کند.

زمینه‌های یادگیری و علاقمندی بازی با قصه و بازی‌های شاد فراهم نموده و با جمع‌های خوب ارتباط برقرار کنید تا با دیدن شایستگی‌های افراد متعهد و موفق، علاقمند به انتخاب این مسیر شود. پرهیز والدین از برخورد، تذکر و تکرار، زمینه‌ساز الگو شدن عملی برای ایمان، مهربانی و نشاط است. دعا کردن را فراهم کردن زمینه‌های تفکر و انتخاب، اساس تربیت درونی شده و ماندگار است. همراه می‌شریم با امام سجاد (علیه السلام) که از پیشگاه خدای بزرگ درخواست می‌کنند: «خداوندا مرا در پرورش کردن فرزندانم و تربیتشان و نیکی کردن به آنان کمک کن.»^۱

۱. و اَعْنَى عَلَى تَرْبِيَتِهِمْ وَ تَأْدِيبِهِمْ وَ تَرْهِيمِهِمْ، صحیفه سجادیه، دعای ۲۵، دعا برای فرزندان

